

**ХОТІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
КІНДРАТІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ХОТІНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Гагаріна, 5/7, с. Кіндратівка, 42315,
тел. 69-77-24, e-mail: kindrativka@ukr.net Код ЄДРПОУ 33361940

ЗВІТ

**за результатами другого циклу моніторингу
щодо безпеки дітей в мережі Інтернет**

Пандемія та війна внесли корективи у наш звичний ритм життя, перенесши багато аспектів спілкування та навчання в онлайн-простір. Сьогодні підлітки постійно онлайн: спілкуються в месенджерах, діляться новинами в соцмережах, навчаються на онлайн-платформах та грають в ігри. Смартфон став не просто гаджетом, а продовженням самих себе. Однак, захоплюючись цифровим світом, молоді люди часто забувають про потенційні загрози, які можуть їх там підстерігати.

Мета: виявлення проблем та потреб дітей 10-16 років щодо безпеки в Інтернеті для подальшої розробки плану заходів з ефективної профілактики й реагування на кібербулінг.

Завдання:

- визначити рівень обізнаності про кібербулінг;
- виявити, систематизувати та описати наявні проблеми та потреби дітей 10-16 років щодо цифрової безпеки в Інтернеті;
- розробити рекомендації за результатами моніторингового дослідження.

Метод: онлайн-анкетування педагогів, батьків, учнів.

Термін онлайн-анкетування: 21 грудня 2023 року.

Кількість респондентів:

Учні 5-11 класів	Батьки учнів 5-11 класів	Педагогічні працівники
39	32	18

Отримані дані

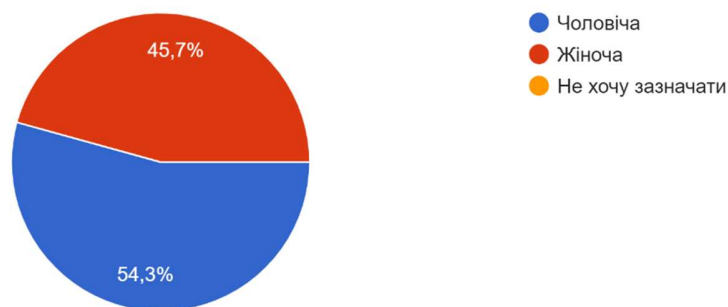
У період з 06 по 10 травня 2024 року учні 5-11 класів, батьки учнів 5-11 класів та педагоги взяли участь у проведенні другого циклу моніторингу щодо безпеки

дітей в мережі Інтернет. Загальна кількість респондентів дослідження склала 85 учасників.

Дівчата та хлопці були однаково активні при участі в опитуванні – хлопці надали 19 (54,3%) відповідей, дівчата – 16 (45,7%).

3. Укажи свою стать:

35 відповідей

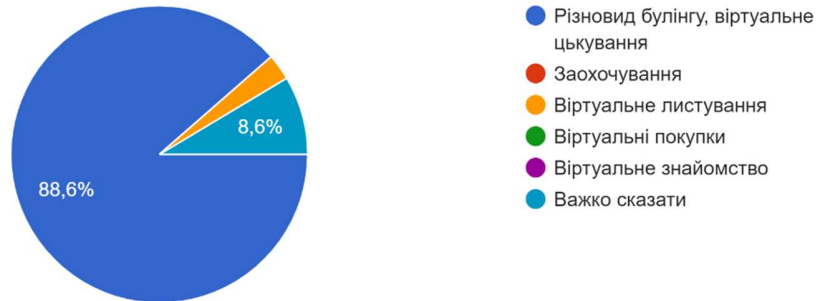
В опитуванні взяли участь як вчителі-початківці зі стажем до 5 років, так і вчителі з великим педагогічним стажем – понад 30 років. Впродовж останніх трьох років 100% опитаних педагогів, що на 5,6% більше у порівнянні з результатами попереднього опитування, пройшли підвищення кваліфікації з питання щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству, булінгу тощо. Серед онлайн-курсів, що пройшли педагоги, названі «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти», «Недискримінаційний підхід у навчанні», «Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс», «Організація ефективного освітнього середовища».

Діагностика рівня обізнаності щодо поняття «кібербулінгу» показала, що 88,6% дітей, що на 1,4% більше у порівнянні з результатами попереднього опитування, та більша половина опитаних батьків, а саме 78,8%, що на 13,2% більше у порівнянні з результатами попереднього опитування, розуміють суть поняття. Окрім того, 2,9% учнів та 6,1% батьків, що кібербулінг – це віртуальне спілкування; 3% батьків характеризують його як віртуальне знайомство. 8,6% учням та 12,1% батькам важко визначитися з відповіддю.

Учні

5. Що означає термін "кібербулінг"?

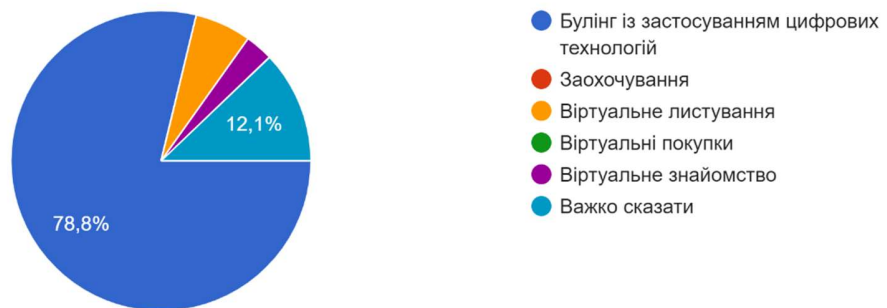
35 відповідей

Батьки

3. Що означає термін "кібербулінг"?

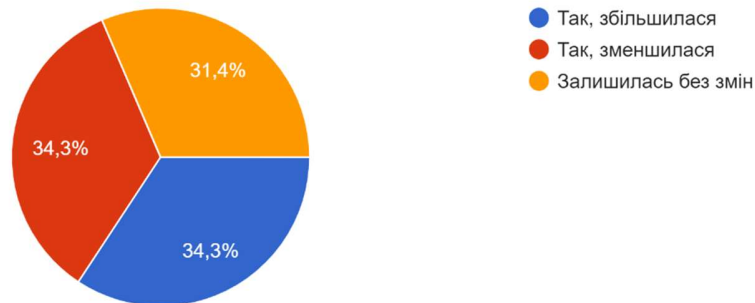
33 відповіді

34,3% опитаних учнів, що на 14,4% менше у порівнянні з результатами попереднього опитування, стверджує, що за останні чотири місяці кількість часу, який вони проводять в мережі Інтернет або соціальних мережах, збільшилася. Проте, 31,4% дітей зазначили, що цей час залишився без змін, а для 12 респондентів, яких стало на 4 учні більше у порівнянні з результатами попереднього опитування, він зменшився.

6. Чи змінилася за останні чотири місяці кількість часу, що ти проводиш в мережі Інтернет або соціальних мережах?

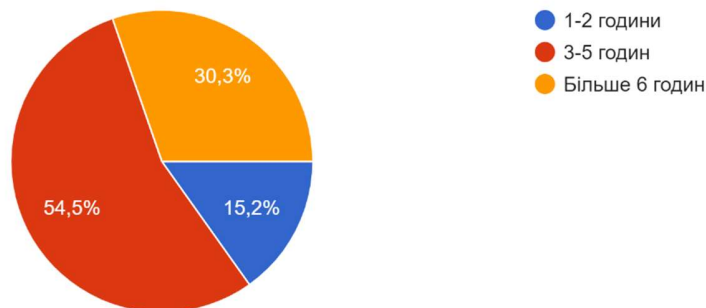
35 відповідей

Більша частина батьків вважає, що діти проводять в соціальних мережах чи загалом в Інтернеті від 3 до 5 годин щодня.

4. На Вашу думку, скільки годин на день проводить Ваша дитина в мережі Інтернет або в соціальних мережах?

33 відповіді

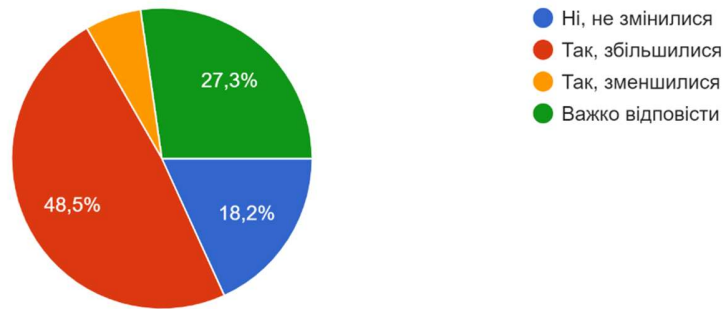

62% (31 респондент) вважають, що проблеми безпеки контенту та інформації в Інтернеті з початком повномасштабних військових дій на території України збільшилися. 20% (10 респондентів) було важко відповісти; 14% (7 респондентів) вважають, що не змінилися; 6,1% батьків вказали, що проблеми зменшилися.

Батьки

5. Чи змінилися проблеми безпеки контенту або інформації в Інтернеті з початком повномасштабних воєнних дій на території України?

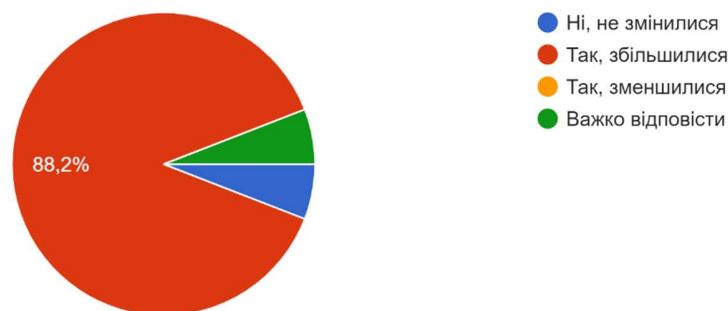
33 відповіді

Педагоги

4. Чи змінилися проблеми безпеки контенту або інформації в Інтернеті з початком повномасштабних воєнних дій на території України?

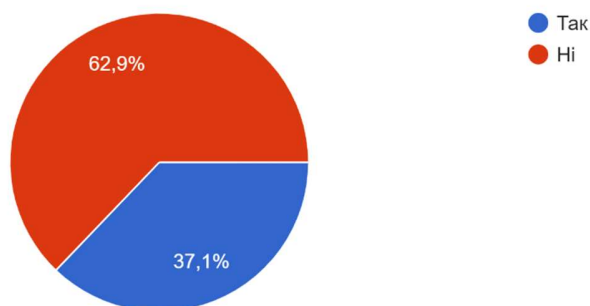
17 відповідей

За даними опитування, 62,9% дітей зазначили, що за останні чотири місяці не були свідками онлайн-гри, чату чи дискусії, де виявлялися б нападки чи жорстокість щодо якоїсь людини, а 37,1% – були.

7. За останні чотири місяці ти був(ла) свідком онлайн-гри, чату чи дискусії, де виявлялися б нападки чи жорстокість щодо якоїсь людини?

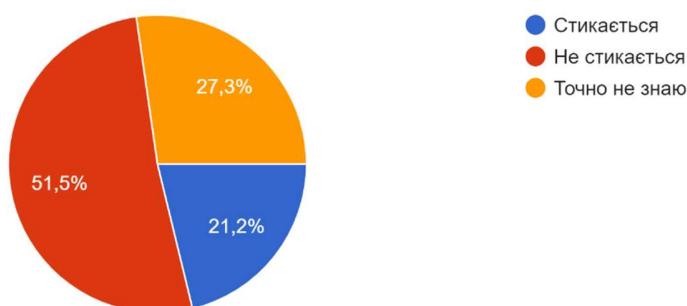
35 відповідей

При цьому 51,5% опитаних батьків вважають, що їхні діти не стикаються з небезпечним або насильницьким контентом в мережі Інтернет; 27,3% «точно не знають»; 21,2% вказали, що стикаються.

6. Чи стикається Ваша дитина з небезпечним або насильницьким контентом в мережі Інтернет?

33 відповіді

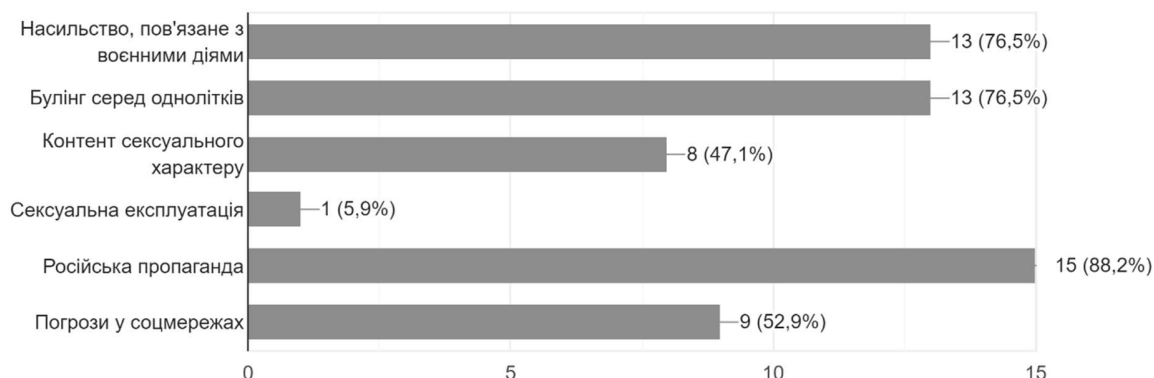

На прохання назвати найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет, найпоширенішою (88,2% педагогів та 69,7% батьків) відповіддю була «російська пропаганда», проблеми «булінг серед однолітків» (76,5% педагогів та 60,6% батьків) та «наси́льство, пов'язане з воєнними діями» (76,5% педагогів та 51,5% батьків) посіли друге місце, а на третьому (52,9% педагогів та 36,4% батьків) опинилася проблема «погрози у соцмережах».

Педагоги

7. Назвіть найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет:

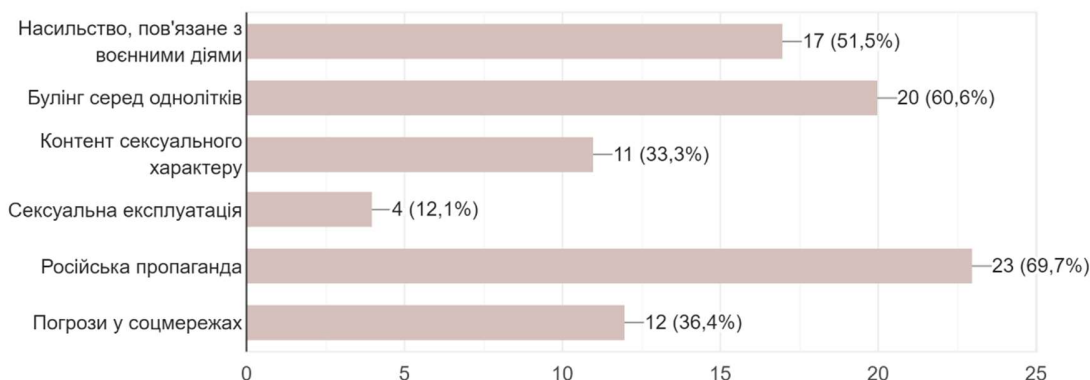
17 відповідей

Батьки

7. Назвіть найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет:

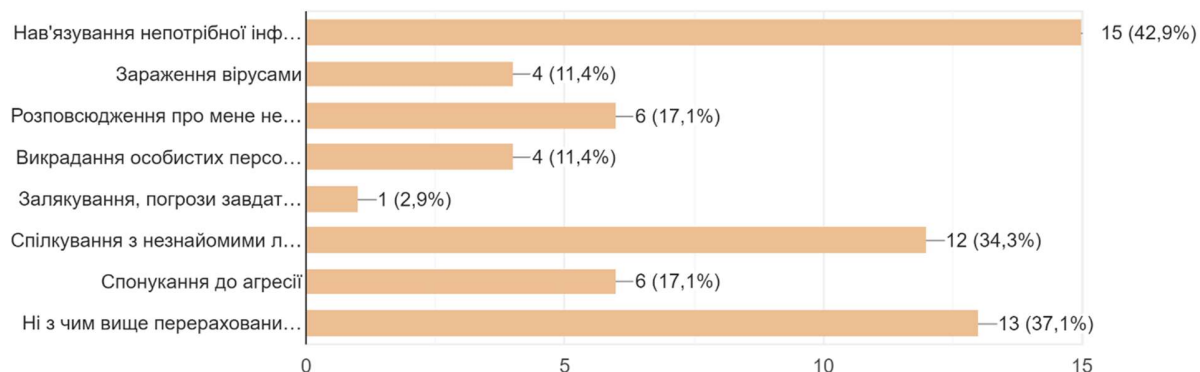
33 відповіді

Дослідження виявило, що кількість тих дітей, хто за останні чотири місяці особисто не стикався з небезпеками під час використання Інтернету зменшилася на 9,1% у порівнянні з результатами попереднього опитування. Разом з тим, збільшилась кількість дітей, з якими траплялися такі небезпеки, як: нав'язування непотрібної інформації (42,9%), спілкування з незнайомими людьми (34,3%), розповсюдження неправдивої інформації (17,1%), спонукання до агресії (17,1%), зараження вірусами (11,4%), викрадання особистих персональних даних (11,4%). Проте, серед опитаних зменшилась кількість тих, кого залякували, погрожували завдати шкоди (2,9%).

8. З якими небезпеками під час використання Інтернету тобі доводилося стикатися особисто за останні чотири місяці?

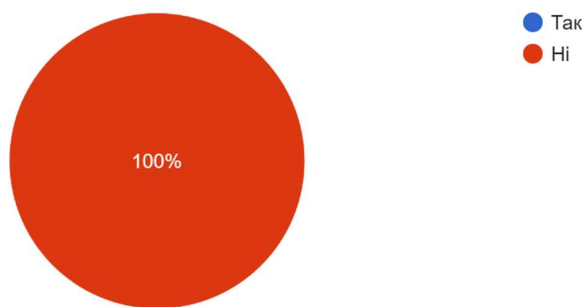
35 відповідей

На питання «Чи зверталась до Вас дитина через проблеми щодо безпеки або насильства в мережі Інтернет?» 100% батьків відповіли, що ні. Водночас, на уточнювальне питання «Чи змогли Ви розв'язати проблему або допомогти дитині?» було надано 16 відповідей. При цьому 12 (75%) з них були позитивними.

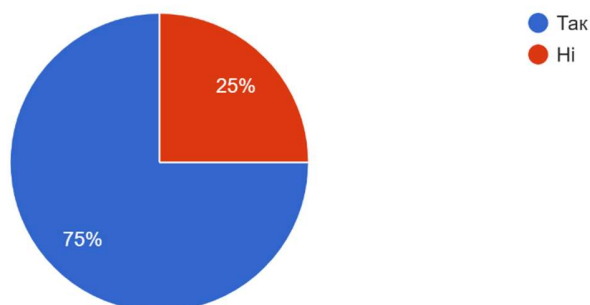
8. Чи зверталась до Вас дитина через проблеми щодо безпеки або насильства в мережі Інтернет?

33 відповіді

9. Якщо "так", чи змогли Ви розв'язати проблему або допомогти дитині?

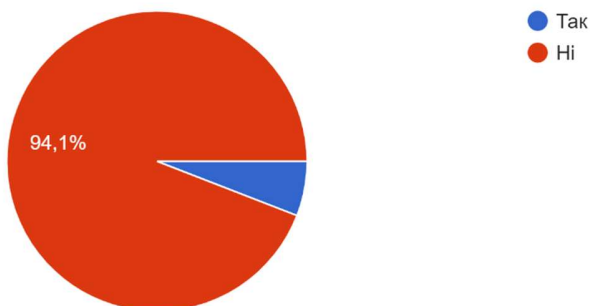
16 відповідей

Більшість опитаних педагогів (94,1%) зазначили, що до них не звертались учні через проблеми щодо безпеки або насильства в мережі Інтернет. Разом з тим 5,9% опитаних дали позитивну відповідь та вказали, що проблему було розв'язано.

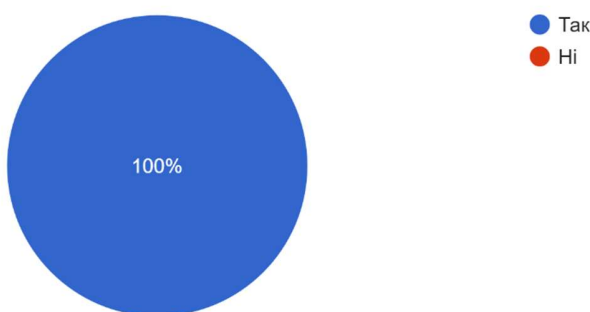
8. Чи звертались до Вас учні через проблеми щодо безпеки або насильства в мережі Інтернет?

17 відповідей

9. Якщо "так", чи змогли Ви розв'язати проблему або допомогти дитині?

3 відповіді

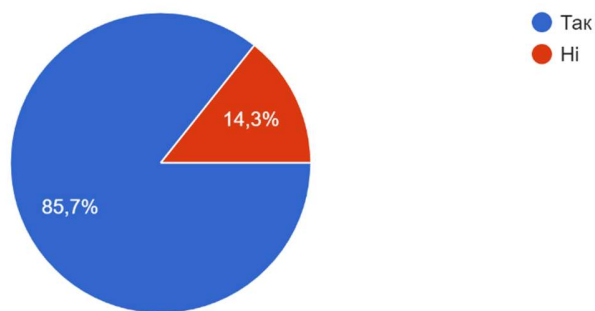

На питання «Чи знаєте Ви, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?» 88,2% (75) респондентів відповіли ствердно, що на 3,9% більше у порівнянні з результатами попереднього опитування.

Учні

9. Чи знаєш ти, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

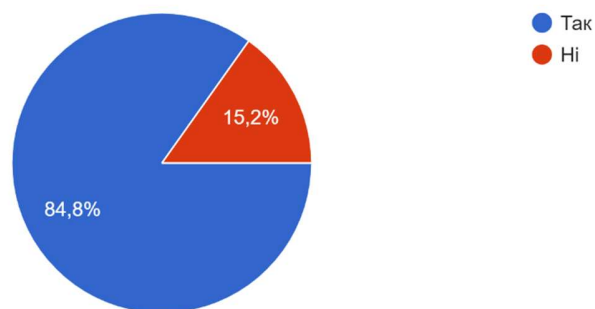
35 відповідей

Батьки

10. Чи знаєте Ви, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

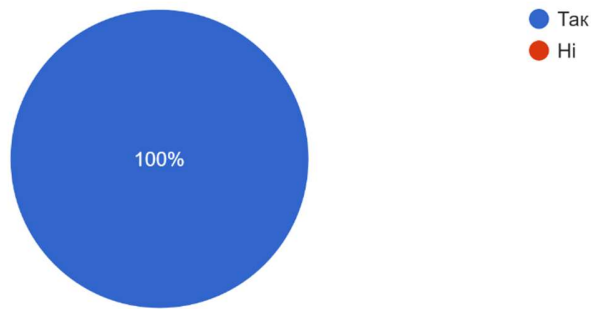
33 відповіді

Педагоги

11. Чи знаєте Ви, що роботи або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

17 відповідей

У разі виникнення ситуації кібербулінгу більшість дітей готові шукати підтримку у батьків (62,9%); 17,1% опитаних звернеться до поліції; 5,7% – на Національну дитячу «гарячу лінію»; 5,7% – до друзів, а 8,6% дітей не звернеться по допомогу до дорослих. Разом з тим 47,1% педагогів вважає, що дитина розповість батькам, у разі виникнення ситуації кібербулінгу; 35,3% зазначили, що діти поділяться цим з друзями, а 17,6% вказали, що з учителем.

Учні

10. У разі виникнення ситуації кібербулінгу, до кого ти б звернувся(лася) по допомогу:

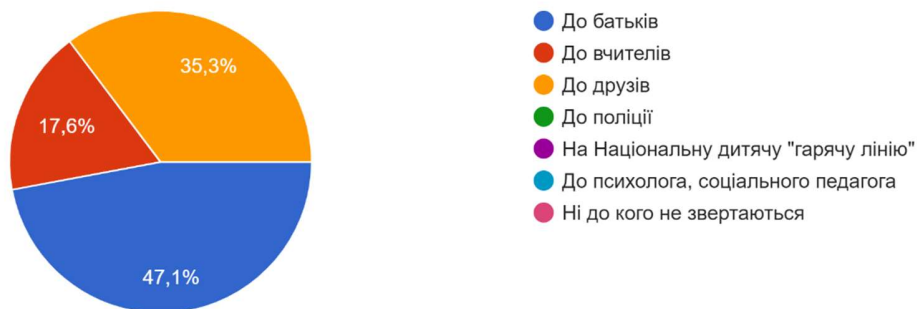
35 відповідей

Педагоги

10. На Вашу думку, до кого звертаються учні за допомогою у разі виникнення ситуації кібербулінгу?

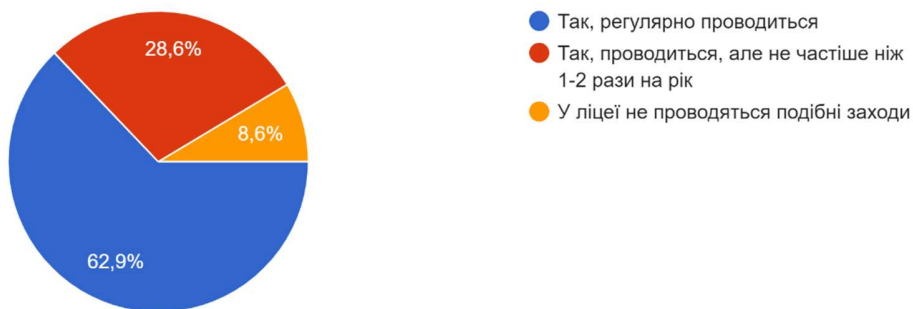
17 відповідей

У ліцеї проводиться інформаційно-просвітницька робота щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству/кібербулінгу. Про це вказали 62,9% опитаних дітей, натомість 8,6% не підтверджують цього, а 28,6% зазначили, що робота проводиться 1-2 рази на рік.

11. Чи проводиться у ліцеї інформаційно-просвітницька робота щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству/кібербулінгу?

35 відповідей

На запитання «Що потрібно зараз зробити, щоб розв'язати проблеми безпеки дітей в Інтернеті?» найпоширенішими відповідями були:

- заохочувати користуватися гаджетами в зонах видимості дорослих, встановлювати часові межі користування гаджетами, контролювати соціальні мережі, якими користується дитина та бути уважними до зміни поведінки дитини;
- батькам будувати відкриті та довірливі стосунки з дитиною, звертати увагу на психологічний стан дитини, на зміну поведінки, говорити з дітьми про те, які існують проблеми безпеки в Інтернеті;

- забезпечити медіаграмотність батьків та учнів, давати дітям актуальну інформацію про загрози в Інтернеті, встановлення «обмежень» (батьківський контроль) на гаджети учнів;
- навчити дитину конфіденційності в Інтернеті, критично мислити; завжди наголошувати на безпечному проведенні часу в мережі Інтернет, розповідати про ризики та небезпеки, а також про те, як їм запобігти;
- проводити інформаційні кампанії для батьків та учнів щодо небезпеки в Інтернеті;
- систематично проводити роз'яснювальну роботу серед дітей та батьків з даного питання, більш відкритою і доступною має бути робота психолога і соціального педагога, у доступі контактні телефони, на які можна зателефонувати у разі виникнення проблеми;
- між дитиною і батьками має бути довіра, а для цього потрібно говорити з своїми дітьми на різні теми і на тему булінгу також. Дитина має знати, що в разі виникнення якоїсь проблеми чи небезпеки, вона може поговорити про це з батьками і отримати від них підтримку і допомогу.

**Рекомендації для подальшої роботи
та розробки плану заходів з ефективної профілактики та
реагування на загрози безпеці дітей 10-16 років в Інтернеті:**

1. Педагогічним працівникам систематично проводити під час уроків, позакласних заходів дієві форми роботи з учнями щодо попередження кібербулінгу та безпечного використання мережі Інтернет.

Упродовж 2024/2025 н.р.

2. Соціальному педагогу Стричці А.В.:

- 2.1. Спланувати комплекс заходів, спрямованих на запобігання та протидію кібербулінгу на 2024/2025 н.р.

До 26.08.2024

- 2.2. Забезпечити проведення системної роботи щодо попередження та реагування на прояви кібербулінгу.

Упродовж 2024/2025 н.р.

- 2.3. Забезпечити постійну системну співпрацю з підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України, іншими органами та установами, які забезпечують захист прав дітей, щодо реалізації заходів, спрямованих на запобігання та протидію кібербулінгу.

Упродовж 2024/2025 н.р.

- 2.4. Забезпечити проведення соціально-психологічних досліджень серед здобувачів освіти з питань попередження кібербулінгу.

Постійно

3. Класним керівникам 1-11 класів:

- 3.1. Спланувати комплекс профілактичних заходів з інформування батьків про можливий негативний вплив сучасного інформаційного простору на психічне й фізичне здоров'я дитини; тематичних заходів щодо практики застосування безпеки дітей в інформаційному просторі.

До 26.08.2024

- 3.2. У новому навчальному році продовжити практику проведення зі здобувачами освіти та їх батьками превентивної роботи із запобігання та протидії кібербулінгу.